

Herttoniemi-seuran muistutus Herttoniemen metroaseman korttelin kaavaehdotukseen

Herttoniemi seura on tutustunut Herttoniemen metroaseman korttelin kaavaehdotukseen. Suunnitelma on vaikutuksiltaan poikkeuksellisen suuri paikallisesti, mutta koskee myös kaikkia metroaseman käyttäjiä.

Keskusteluissa, joita olemme käyneet alkukesän aikana useiden kaavaehdotuksen suunnittelijoiden kanssa, ovat tulleet selviksi monet ongelmat ja auki olevat hankalat ratkaisut. Ne koskevat muun muassa liikennettä, viihtyisyyttä, ympäristön terveellisyyttä, vihreyttä, kustannuksia ja toteutusta. Tiedostamme myös yhteisvaikutukset niin ikään ehdotusvaiheessa olevan Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamista ja suojelua koskevan kaavamuutoksen kanssa.

Kaavaehdotus tarvitsee lisää viihtyisyyttä ja vihreää

Eräs kaavaehdotuksen tavoitteista koskee Länsi-Herttoniemen imagon ja palvelutason nostamista.

Muistutamme, että Länsi-Herttoniemen imago on jo nyt hyvin korkea vireänä, vihreänä, luonnonläheisenä ja väljänä kaupunginosana, josta on hyvät kulkuyhteydet.

Käsillä oleva suunnittelualue metron ympärillä on kuitenkin rujo ja hajanainen. Valitettavasti Hertsin kauppakeskuksen ympäristön ja Itäväylän ylittävän sillan katutason karuus sekä puiden ja muun vihreän puuttuminen vahvistavat miljöön sekavuutta.

Siksi kaava-alueen arkkitehtuurin, liikenneratkaisujen ja aukoiden tulee luoda täysin toisenlaista ympäristöä: inhimillistä, esteettistä, mielenkiintoista, vihreää ja hyvinvointia tukevaa. Kaavakartalla tulee olla runsaasti enemmän määrääviä merkintöjä istutettavista puista, pensaista sekä muista istutuksista ja niityistä. Ehdotamme vahvasti Itäväylän kattamista metroaseman kohdalle suunniteltujen korkeiden talojen ja Hertsin välillä. Tälle kannelle on luotava vihreä, viihtyisä, puustoinen puisto. Näin on mahdollista vähentää Itäväylän haittoja.

Aukion viihtyisyys ratkaisee kaavamuutoksen onnistumisen

K-Hertan edessä oleva aukio on nimetty kaavaselostuksessa Herttoniemen portiksi. Sille esitetään veistosmaista katosrakennetta sekä puita, pensaista ja istutuksia luomaan viihtyisää ulkotilaa.

Seura näkee, että aukion viihtyisyyttä tulee lisätä paljon enemmän kuin mitä kaavaehdotus esittää. Itäväylän kolkon ympäristön haittavaikutuksia on kompensoitava riittävästi istuttamalla puita runsaasti enemmän. Edellä ehdotettu Hertsin kansipuisto voisi hyvin

liittyä aukioon. Itäväylän melua olisi hyvä estää myös paviljongin sijoittamisella melumuuriksi.

Aukiolla ja paviljongissa on oltava tilaa myös pienimuotoiselle asukastoiminnalle. Ideoita on jo kerätty Herttoniemen Vision yhteydessä. Sieltä muistamme pienen metrokirjaston, joka sopisi paviljonkiin näyttelytilan kanssa.

Ameebamainen vihersilta ja katos saattaa olla hyvä idea. Käymiemme keskustelujen perusteella sille tuskin löytyy rakennuttajaa ja maksajaa. Toivommekin, ettei sitä käytetä markkinoimaan kaavaehdotusta, koska rakennelman toteutuminen vaikuttaa epätodennäköiseltä. Sen sijaan on panostettava realistisiin ideoihin. Puiden istuttamiseen on käytettävä kaikki mahdolliset tekniset ratkaisut.

Paras tapa varmistaa kasvillisuuden pitkän tähtäimen kukoistus, on priorisoida istutuspaikat, joissa puiden luonnollinen istuttaminen ja täysikasvuisiksi kasvaminen on mahdollista. Kansirakenteissa kasvavat vain hyvin rajoitetut ja pienikokoiset lajit, ja kansikasvien menestys edellyttää yhä rankempaa kastelua ilmastonmuutoksen edetessä.

Viheryhteyttä voimistettava

Kaavan lähtökohtana mainitaan Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma Vistra II, joka esittää täydentävää viheryhteyttä Herttoniemenrantaan metroaseman ympäristön kautta.

Itäväylä ja sen itäpuolelle sijoittuva toimitila-alue, Herttoniemenranta ja uusi rakentaminen Itäväylän viereen ovat katkaisseet tärkeän viheryhteyden Viikin ja Kaakkois-Helsingin metsien välillä. Herttoniemen vision työpajoissa tämän yhteyden vahvistaminen tuli toistuvasti esille. On valitettavaa, ettei Itäväylän yli ole rakennettu oikeaa vihersiltaa ja Suunnistajankadun silta jätettiin ilman katupuita ja pensaita. Nyt viimeistään on luotava vahva viheryhteys katuja, niiden pientareita, kansipuistoa ja vihreää aukiota pitkin sekä toimitila-alueelle nousevia uusia asuinkerrostalokortteleita pitkin. Katupuiden istuttaminen Suunnistajankadulle on välttämätöntä.

Metroaseman kerrostalosta mielenkiintoinen ja tunnelmaltaan lämmin

Kaavan tavoitteena on ohjata julkisivut Länsi-Herttoniemen luonteeseen sopiviksi. Pidämme kuitenkin havainnekuvassa metroaseman päälle esitettyä rakennusta vieraana 50- luvun arkkitehtuurin rinnalla. Vastapäinen Nuorisosäätiön rakennus on toki myöhäisempi ja kaikin puolin karu. Jossakin vaiheessa se tullaan purkamaan ja sen paikalle rakennetaan uusi. Näin metroaseman kerrostalon kannattaa näyttää ympäristölle esteettistä mallia. Toivomme, että metroaseman päälle kaavailusta kerrostalosta tulee mielenkiintoinen ja se luo lämmintä tunnelmaa vaikeaan ja rosoiseen katu ympäristöön Hiihtomäentiellä.

Viihtyisyys on myös monipuolisten ja yllättävienkin näkymien ja yhteyksien luomista eri alueiden sisällä, niistä ulos, ja niiden läpi. Tornien sijoitukset ja muodot olisi tarkistettava sekä valoisuuden maksimoimiseksi, että näkymien tarjoamiseksi, ja siten väljennettävä ehdotuksessa jopa rakentuvaa korkeaa rintamaa.

Itäväylän varteen on ehdotettu lähes yhtenäinen muurimainen rintama korkeaa rakentamista. Se varjostaa kannen eteläreunalla merkittävästi sekä viherkantta, että etenkin talvikuukausina myös koko sen pohjoispuolelle jäävää katukuilua ja asuinalueita. Myös Hiihtomäentie on jäämässä kapeaksi kuiluksi yhtenäisen 5-kerroksisen rakennuksen kohdalla. Tämä varjostus on tutkittava kaikkien vuodenaikojen osalta, ja valonsaannin vaikutukset rakentamisen mittasuhteisiin huomioitava suunnittelussa sekä viihtyisyyden, että kasvillisuuden kannalta. Tästä selvityksestä on liitettävä havainnekaaviot kaava-aineistoon.

Liikenne metroaseman ympäristössä turvalliseksi ja sujuvaksi

Olemme kuulleet liikennesuunnitelman haasteista metroaseman edessä Hiihtomäenttiellä. Vaadimme, että suunnitelma parantaa nykyistä, usein kaoottista liikennettä, jossa jalankulkijat ja pyöräilijät jäävät alakynteen. Kaavaehdotuksessa tilanne ei vaikuta kohentuneen millään tavoin. Sama huono tilanne näyttää jatkuvan myös Herttoniemenrannan ja metroaseman välillä.

Linnut huomioitava paremmin

Kaavan tavoitteena on vähentää lintujen törmäyksiä lasipintoihin ohjaamalla välttämään suuria parvekelasipintoja. Huomautamme, että Länsi-Herttoniemen yli lentää paljon muuttolintuja. Läheiset arvokkaat lintualueet merkitsevät myös monesta muusta syystä johtuvaa lentämistä. Lintujen törmäysvaaraa laseihin tulee estää myös muilla tavoilla.

Metroaseman sisustukseen kiinnitettävä huomiota

Metroaseman sisustuksessa tulee hyödyntää nykyisen metroaseman parhaita elementtejä, jotka sisustusarkkitehdit Yrjö Kukkapuro ja Simo Heikkilä suunnittelivat työryhmineen 1970-luvulla. Niitä ovat muun muassa puiset penkit, portaiden käsijohteet ja roska-asiat. Sympaattinen yksityiskohta on ollut ulko-ovien muoviset puolipyöreät painikkeet, jotka Kukkapuro suunnitteli. Niitä on enää yksi jäljellä. Metroasemalle tarvitaan ehdottomasti taidetta.

Asukkaat mukaan jatkosuunnittelun

Vaadimme, että asukkaiden kanssa järjestetään vuorovaikutusta ja yhteissuunnittelua ainakin metroaseman sisustuksen, aukion ja Itäväylän kansipuiston kohdalla.

Kaavaehdotusten keskinäiset vaikutukset huomioon

Muistutamme vielä siitä, että kaavaa tulee arvioida toisen Länsi-Herttoniemeä koskevan, ehdotusvaiheessa olevan tiivistyskaavan kanssa. Esimerkiksi nyt metroaseman ympäristön asuntorakentaminen tukeutuu Suksipuistoon ja Oravapuistoon lasten leikkipaikkojen kohdalla. Kyseisiä puistoja ollaan kuitenkin pienentämässä ja niiden käyttäjäkuntaa lisäämässä muilla kaavaratkaisuilla.

Herttoniemi-seuran kanta on se, että Länsi-Herttoniemen puistot on jätettävä entiselleen. Näin niiden käyttö on oikeasti mahdollista myös metrokorttelin asukkaille.

Helsingissä 11.7.2023

Herttoniemi-seura ry

Hilkka Helsti, puheenjohtaja

Anna Merikari, varapuheenjohtaja